

Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych

w Powiecie Wałbrzyskim
na lata 2013-2020

Wałbrzych 2013 r.

Spis treści

Dział	Rozdział	Nazwa	strona
		Spis tabel	4
		Spis wykresów	5
I		Część wstępna	6
	1	Podstawa prawna opracowania	6
	2	Wstęp	7
	3	Uzasadnienie programu	8
II		Część diagnostyczna	10
	1	Charakterystyka i położenie Powiatu Wałbrzyskiego	10
	2	Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy	11
	3	Orzecznictwo osób niepełnosprawnych	17
	4	Rehabilitacja zawodowa i społeczna	20
	4.1	Usługi i instrumenty rynku pracy oraz zadania z zakresu aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne albo poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu	21
	4.2	Poradnictwo zawodowe	22
	4.3	Pośrednictwo pracy	22
	4.4	Szkolenia osób niepełnosprawnych	24
	4.5	Staże	24
	4.6	Prace interwencyjne	25
	4.7	Badania lekarskie lub psychologiczne	25
	4.8	Środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	25
	4.9	Formy pomocy dla pracodawców wspomagające proces rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych	27
	4.9.1	Dofinansowanie do wysokości 50 % oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności	27

4.9.2	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej	27
4.9.3	Zwrot kosztów szkolenia pracowników niepełnosprawnych organizowanych przez pracodawcę	27
4.9.4	Zwrot dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych	28
4.9.5	Zatrudnienie pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy	29
4.10	Rehabilitacja społeczna	30
4.10.1	Turnusy rehabilitacyjne	31
4.10.2	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	31
4.10.3	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze	32
4.10.4	Sport, kultura, turystyka i rekreacja osób niepełnosprawnych	33
4.10.5	Warsztaty Terapii Zajęciowej	33
4.10.6	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy	34
5	Analiza SWOT	35
III	Cele Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych	37
1	Cel główny Programu	37
2	Cele szczegółowe Programu	37
3	Zadania	38
4	Oczekiwane rezultaty	40
IV	Monitorowanie	41
V	Podsumowanie	41

Spis tabel

Numer tabeli	Nazwa tabeli	strona
Tabela nr 1.	Liczba mieszkańców Powiatu Wałbrzyskiego w latach 2010-2012	10
Tabela nr 2.	Liczba osób zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	11
Tabela nr 3.	Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	12
Tabela nr 4.	Liczba kobiet niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	12
Tabela nr 5.	Liczba mężczyzn niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	13
Tabela nr 6	Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych wg poziomu wykształcenia zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	14
Tabela nr 7.	Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy wg poziomu wykształcenia zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	16
Tabela nr 8.	Liczba osób powyżej 16 r.ż. oraz przyczyny wydania orzeczenia o niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałbrzychu w latach 2010-2012)	18
Tabela nr 9.	Liczba dzieci poniżej 16 r.ż. oraz przyczyny wydania orzeczenia o niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałbrzychu w latach 2010-2012)	19
Tabela nr 10.	Rodzaje zadań realizowanych przez PUP finansowane ze środków PFRON w latach 2010-2012	30
Tabela nr 11.	Liczba osób korzystających z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym wraz w wydatkowanymi kwotami ze środków PFRON w latach 2010-2012	31
Tabela nr 12.	Liczba osób korzystających z dofinansowania do likwidacji barier wraz w wydatkowanymi kwotami ze środków PFRON w latach 2010-2012	32
Tabela nr 13.	Liczba osób korzystających z dofinansowania do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego wraz w wydatkowanymi kwotami ze środków PFRON w latach 2010-2012	32
Tabela nr 14.	Liczba organizacji korzystających z dofinansowania do sportu, kultury, turystyki i rekreacji wraz w wydatkowanymi kwotami ze środków PFRON w latach 2010-2012	33

Źródło danych:

Tabela nr 1 – Główny Urząd Statystyczny w Wałbrzychu,

Tabela nr 2-7 i tabela nr 10 Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu

Tabela nr 8-9 Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałbrzychu

Tabela nr 11-14 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu

Spis wykresów

Numer wykresu	Nazwa wykresu	strona
Wykres nr 1.	Liczba osób zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	11
Wykres nr 2.	Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	12
Wykres nr 3.	Liczba kobiet niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	13
Wykres nr 4.	Liczba mężczyzn niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	13
Wykres nr 5.	Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych wg poziomu wykształcenia zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	15
Wykres nr 6.	Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy wg poziomu wykształcenia zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012	16
Wykres nr 7.	Przyczyny wydania orzeczenia o niepełnosprawności u dzieci poniżej 16 r.ż. przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałbrzychu w latach 2010-2012)	20

Źródło danych:

Wykres nr 1-6 Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu

Wykres nr 7 Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałbrzychu

I. Część wstępna

1. Podstawa prawna opracowania:

art. 35a, ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. nr 127, poz. 721 ze zm.)

Obszary programu:

- rehabilitacja zawodowa i zatrudnienie osób niepełnosprawnych,
- rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych,
- przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych.

Adresaci programu:

osoby niepełnosprawne i ich rodziny z terenu Powiatu Wałbrzyskiego

Koordynator programu:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu

Partnerzy:

- Starostwo Powiatowe w Wałbrzychu
- Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu
- Organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu Wałbrzyskiego,
- Miasta i Gminy z terenu Powiatu Wałbrzyskiego,
- Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wałbrzyskiego,
- Osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie.

Niniejszy program został opracowany zgodnie z:

- Narodową Strategią Spójności 2007-2013,
- Dolnośląską Strategią Integracji Społecznej na lata 2005 – 2013.

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych wpisuje się także w Priorytet VII Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - Promocja integracji społecznej, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie.

2. Wstęp

Niepełnosprawność jest uznawana za jeden z głównych problemów społecznych ze względu na jego rozmiary, powszechność występowania oraz konsekwencje indywidualne i społeczne, jakie ze sobą niesie.

Wg. WHO (World Health Organization) ponad 650 milionów osób na świecie jest niepełnosprawnych w następstwie psychicznych, fizycznych oraz sensorycznych niesprawności. Stanowi to około 15% całej populacji. Jedna na 6 osób w Unii Europejskiej jest niepełnosprawna, w stopniu od lekkiego do znacznego, co oznacza, że około 80 mln Europejczyków ma ograniczone możliwości pełnego uczestniczenia w życiu społecznym i gospodarczym.

Powszechność występowania niepełnosprawności stawia przed poszczególnymi państwami obowiązek podejmowania działań zapobiegających powstawaniu oraz łagodzenia jej skutków. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych są zadaniem ogólnospołecznym, bowiem skutki niepełnosprawności dotyczą wszystkich dziedzin życia.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polski z dnia 2 kwietnia 1997 r. mówi, że wszyscy obywatele są równi wobec prawa i obowiązków; wszyscy mają prawo do równego ich traktowania i nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Oznacza to, że również osoby niepełnosprawne mają te same fundamentalne prawa co wszyscy inni obywatele i nie mogą być dyskryminowane z powodu swojej dysfunkcji. W rzeczywistości jednak napotykają w życiu na zbyt wiele przeszkód, by mogły w pełni korzystać ze swoich konstytucyjnych praw. Zagwarantowanie osobom niepełnosprawnym przysługujących im praw wymaga stworzenia odpowiednich warunków korzystania z nich oraz mechanizmów wyrównywania szans.

W Polsce jest blisko 3,4 mln osób niepełnosprawnych, w tym 2,1 mln w wieku produkcyjnym. Spośród nich pracuje zaledwie 465 tys. (27,3%) – wynika z danych GUS za III kwartał 2011 roku. Choć z każdym rokiem wskaźnik ten się poprawia, to wciąż daleko nam do innych krajów Unii Europejskiej, gdzie zatrudnienie niepełnosprawnych wynosi około 50%.

Aktywność osób niepełnosprawnych jest niezbędnym warunkiem równoprawnego ich uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym kraju. Pomimo ciągle rosnącej świadomości społecznej dotyczącej rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych obserwuje się duże utrudnienia dla tej grupy osób w wejściu

i późniejszym udziale na rynku pracy oraz napotykanie na bariery utrudniające pełne korzystanie z praw, a nawet wykonywanie obowiązków obywatelskich.

3. Uzasadnienie programu

Osoby niepełnosprawne potrzebują niekiedy więcej wsparcia ze strony społeczeństwa, by móc osiągnąć takie same warunki życia jakie mają inni obywatele. To wsparcie nie powinno być nigdy traktowane jako przywilej, ale jako przysługujące człowiekowi prawo. Istotą społeczeństwa obywatelskiego są jego aktywni obywatele. Osoby niepełnosprawne mają nie tylko prawa, ale także obowiązki. Jednak bariery społeczne sprawiają, że często nie są oni w stanie ich wypełniać. Poszanowanie praw człowieka i jego indywidualnych różnic, zwalczanie dyskryminacji z powodu niepełnosprawności, podejmowanie działań promujących jej zrozumienie, ukierunkowanie postaw i podniesienie świadomości społecznej oraz edukowanie środowisk osób niepełnosprawnych o ich przywilejach, równoprawnym dostępie do szkolnictwa, zatrudnienia, dóbr i usług, czy aktywności w życiu publicznym winny być wyznacznikami działań na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych w Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest dokumentem służącym realizacji polityki społecznej.

Celem rehabilitacji społecznej, zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 214, poz. 1407 – tekst jednolity z późn. zm.), jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Realizacja powyższego celu odbywa się poprzez: wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej, wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych, likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji, kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 i 2 w/w ustawy rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia i awansu zawodowego przez umożliwienie jej korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego i pośrednictwa pracy.

Do realizacji w/w celu niezbędne jest:

1. dokonanie oceny zdolności do pracy, w szczególności przez: przeprowadzenie badań lekarskich i psychologicznych umożliwiających określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności,
2. ustalenie kwalifikacji, doświadczeń zawodowych, poziomu uzdolnień i zainteresowań;
3. prowadzenie poradnictwa zawodowego uwzględniającego ocenę zdolności do pracy oraz umożliwiającego wybór odpowiedniego zawodu/szkolenia;
4. przygotowanie zawodowe z uwzględnieniem perspektyw zatrudnienia;
5. dobór odpowiedniego, adekwatnego miejsca pracy i jego wyposażenie;
6. określenie środków technicznych umożliwiających lub ułatwiających wykonywanie pracy.

Głównym celem działań podejmowanych w ramach szeroko rozumianej rehabilitacji zawodowej jest stworzenie takich mechanizmów organizacyjno-prawnych aby pobudzić osoby niepełnosprawne bezrobotne i poszukujące pracy do aktywności zawodowej, a także umożliwienie im zdobycia i utrzymania zatrudnienia zgodnego z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami zdrowotnymi.

Tak więc rehabilitacja ma na celu pomniejszanie skutków, wynikających z niepełnosprawności, a także przygotowywanie osoby niepełnosprawnej do życia w społeczeństwie. Dzięki właściwej rehabilitacji osoby niepełnosprawne powinny umieć realizować się w pracy i w życiu osobistym, a poprzez samorealizację osiągać pożądany status społeczny.

Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych ma za zadanie ukierunkować i skoordynować działania, jakie mają być realizowane w tej dziedzinie w Powiecie Wałbrzyskim. Jest on również dokumentem mającym ułatwić realizację przez powiat aktywnej polityki lokalnego rynku pracy, zmierzającej do integracji zawodowej osób niepełnosprawnych. Program skierowany jest do niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Wałbrzyskiego, bezrobotnych lub poszukujących pracy, a także do przedsiębiorców z terenu powiatu chcących rozwijać swoje przedsiębiorstwa poprzez zatrudnianie osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wałbrzychu. Ponadto, stanowi podstawę do opracowania i realizacji programów celowych na rzecz osób

niepełnosprawnych i uzyskania dodatkowych środków między innymi w ramach programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i programów realizowanych ze środków Unii Europejskiej.

Podejmowanie zróżnicowanych działań skierowanych do osób niepełnosprawnych staje się niezbędnym warunkiem wspomagającym zwiększenie aktywności tej części społeczności Powiatu Wałbrzyskiego. Wszelkie inicjatywy służące rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz mające na celu przestrzeganie praw osób niepełnosprawnych staje się istotnym elementem w procesie poprawy warunków życia osób niepełnosprawnych.

Oddziaływania nie powinny być kierowane jedynie na osoby niepełnosprawne, ale także na ich rodziny, tak aby sprzyjały integracji jednych i drugich ze środowiskiem lokalnym zapobiegając jednocześnie ich izolacji i marginalizacji oraz służyły przygotowaniu osób niepełnosprawnych do życia.

II. Część diagnostyczna

1. Charakterystyka i położenie Powiatu Wałbrzyskiego

Powiat Wałbrzyski – zajmuje powierzchnię 430,20 km²; zamieszkuje na jego terenie 58 821 mieszkańców (dane GUS na dzień 1 stycznia 2012 r.).

Poniższa tabela przedstawia liczbę mieszkańców w latach 2010-2012:

l.p.	Wyszczególnienie	2010	2011	2012
		Stan w dniu		
		31 XII		30 IX
1	Liczba mieszkańców Powiatu Wałbrzyskiego (ziemskiego i grodzkiego)	178138	178776	177562
2	Liczba mieszkańców Wałbrzycha	120197	119955	118994
3	Liczba mieszkańców Powiatu Wałbrzyskiego bez miasta Wałbrzych	57 941	58 821	58 568

Tabela nr 1. Liczba mieszkańców Powiatu Wałbrzyskiego w latach 2010-2012

W skład powiatu wchodzi:

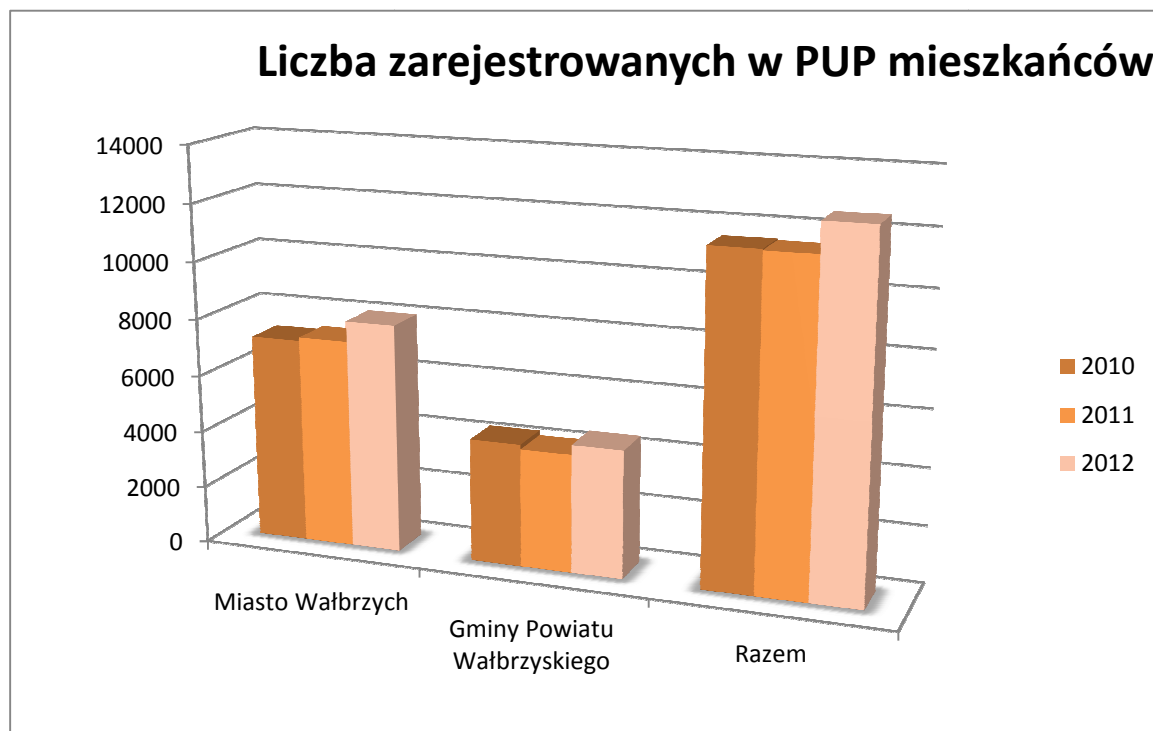
- gminy miejskie: Boguszów-Gorce, Jedlina-Zdrój, Szczawno-Zdrój
- gminy miejsko-wiejskie: Głuszyca, Mieroszów
- gminy wiejskie: Czarny Bór, Stare Bogaczowice, Walim
- miasta: Boguszów-Gorce, Jedlina-Zdrój, Szczawno-Zdrój, Głuszyca, Mieroszów

2. Osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy

Według danych przesłanych przez Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu wynika, iż na dzień 31 grudnia 2012 r. w urzędzie były zarejestrowane 12 517 osoby, w tym 4 488 osoby pochodzące z gmin Powiatu Wałbrzyskiego. Szczegółowe dane dotyczące liczby zarejestrowanych osób w PUP przedstawia poniższa tabela.

Liczba zarejestrowanych w PUP mieszkańców:	2010	2011	2012
Miasto Wałbrzych	7200	7319	8029
Gminy Powiatu Wałbrzyskiego	4311	4150	4488
Razem	11511	11469	12517

Tabela nr 2. Liczba osób zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

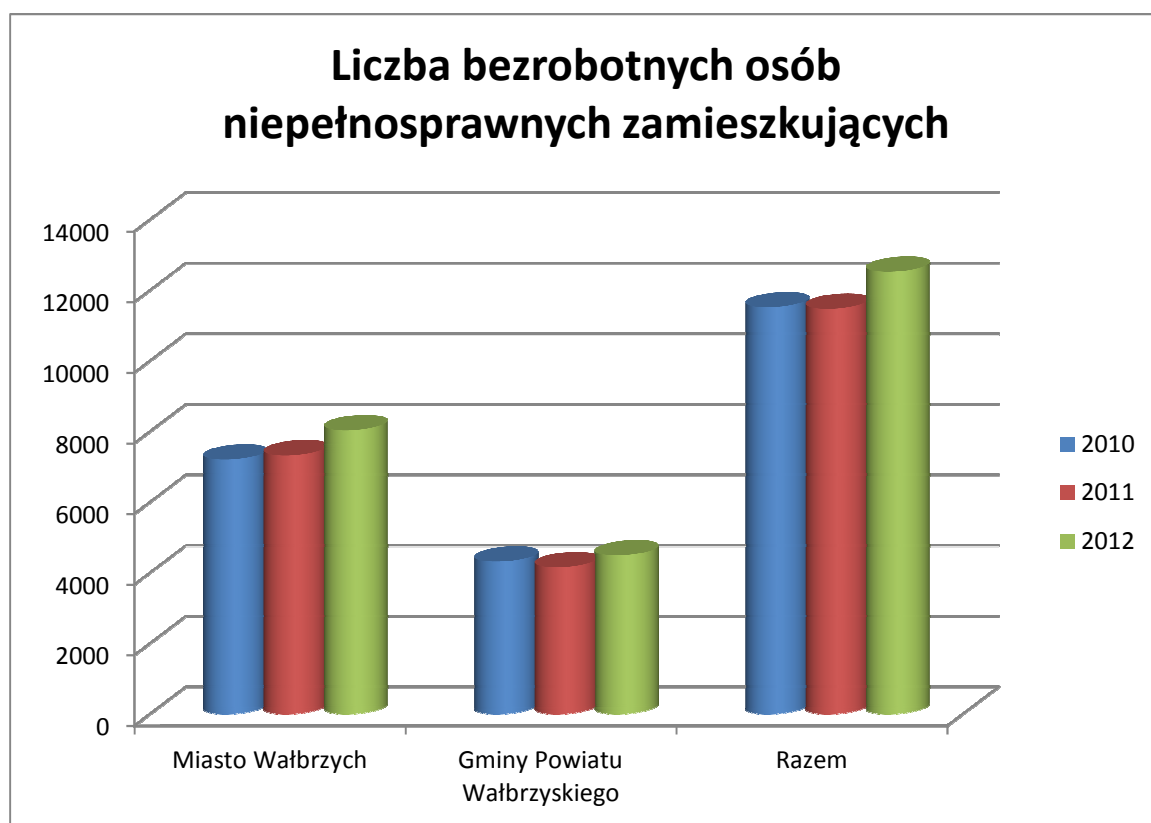
Wykres nr 1. Liczba osób zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

W 2012 r. widoczny jest wzrost liczby osób zarejestrowanych zarówno osób pochodzących z terenu gmin Powiatu Wałbrzyskiego jak i miasta Wałbrzych.

W latach 2010-2012 liczba osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wałbrzychu jako osoby bezrobotne w podziale na płeć oraz miejsce zamieszkania w zatrudnieniu kształtowała się następująco:

Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych zamieszkujących :	2010	2011	2012
Miasto Wałbrzych	826	803	839
Gminy Powiatu Wałbrzyskiego	283	248	286
Razem	1109	1051	1125

Tabela nr 3. Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

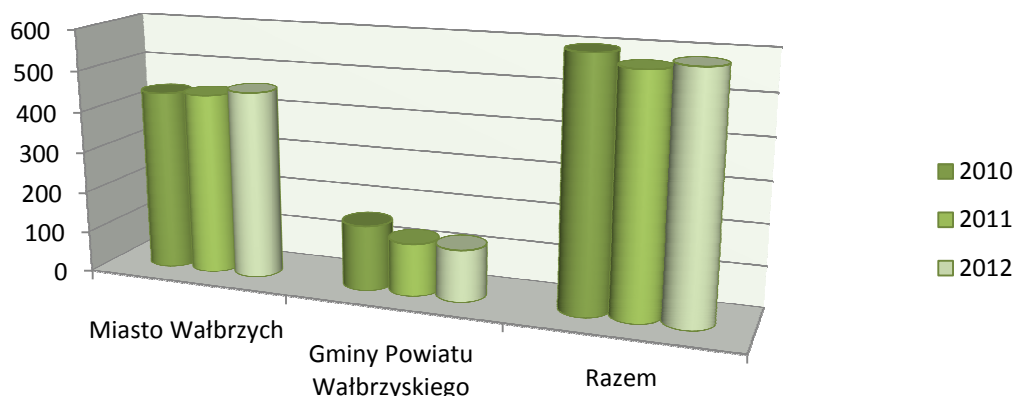

Wykres nr 2. Liczba bezrobotnych osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

Liczba kobiet niepełnosprawnych bezrobotnych zamieszkujących:	2010	2011	2012
Miasto Wałbrzych	440	442	457
Gminy Powiatu Wałbrzyskiego	159	128	126
Razem	599	570	583

Tabela nr 4. Liczba kobiet niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

Liczba kobiet niepełnosprawnych bezrobotnych zamieszkujących

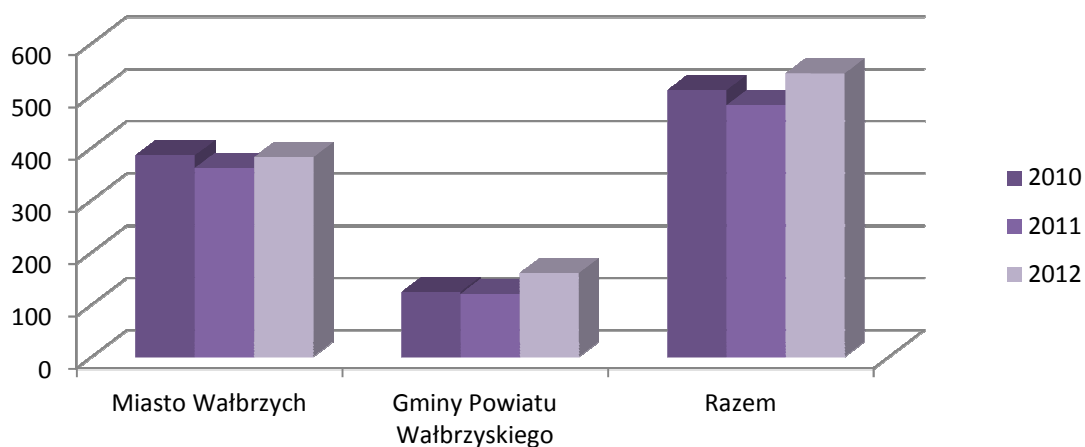

Wykres nr 3. Liczba kobiet niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

Liczba mężczyzn niepełnosprawnych bezrobotnych zamieszkujących:	2010	2011	2012
Miasto Wałbrzych	386	361	382
Gminy Powiatu Wałbrzyskiego	124	120	160
Razem	510	481	542

Tabela nr 5 Liczba mężczyzn niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

Liczba mężczyzn niepełnosprawnych bezrobotnych zamieszkujących

Wykres nr 4. Liczba mężczyzn niepełnosprawnych bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

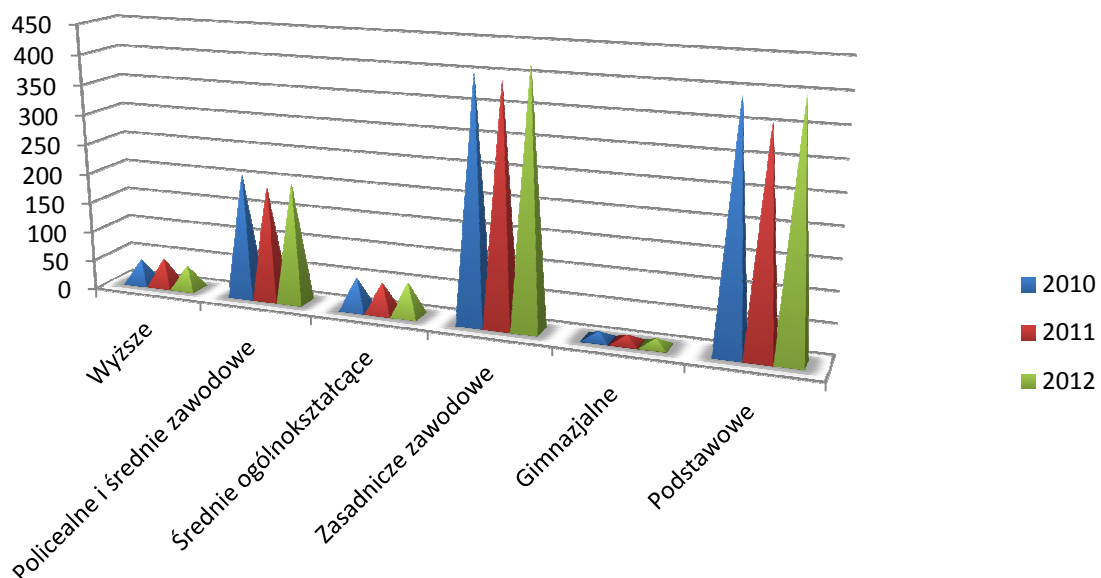
Z przedstawionych danych wynika, iż średnio 25 % osób bezrobotnych niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP zamieszkuje gminy Powiatu Wałbrzyskiego, z czego aż 55,94 % stanowią mężczyźni a 44,06 % kobiety.

Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych według poziomu wykształcenia kształtowała się następująco:

Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych według poziomu wykształcenia zamieszkujących w Powiecie Wałbrzyskim (razem pow. ziemski i grodzki razem)	2010	2011	2012
Wyższe	41	47	39
Policealne i średnie zawodowe	208	190	200
Średnie ogólnokształcące	53	50	55
Zasadnicze zawodowe	401	393	418
Gimnazjalne	13	13	13
Podstawowe	393	358	400

Tabela nr 6. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych wg poziomu wykształcenia zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych według poziomu wykształcenia zamieszkujących w Powiecie Wałbrzyskim

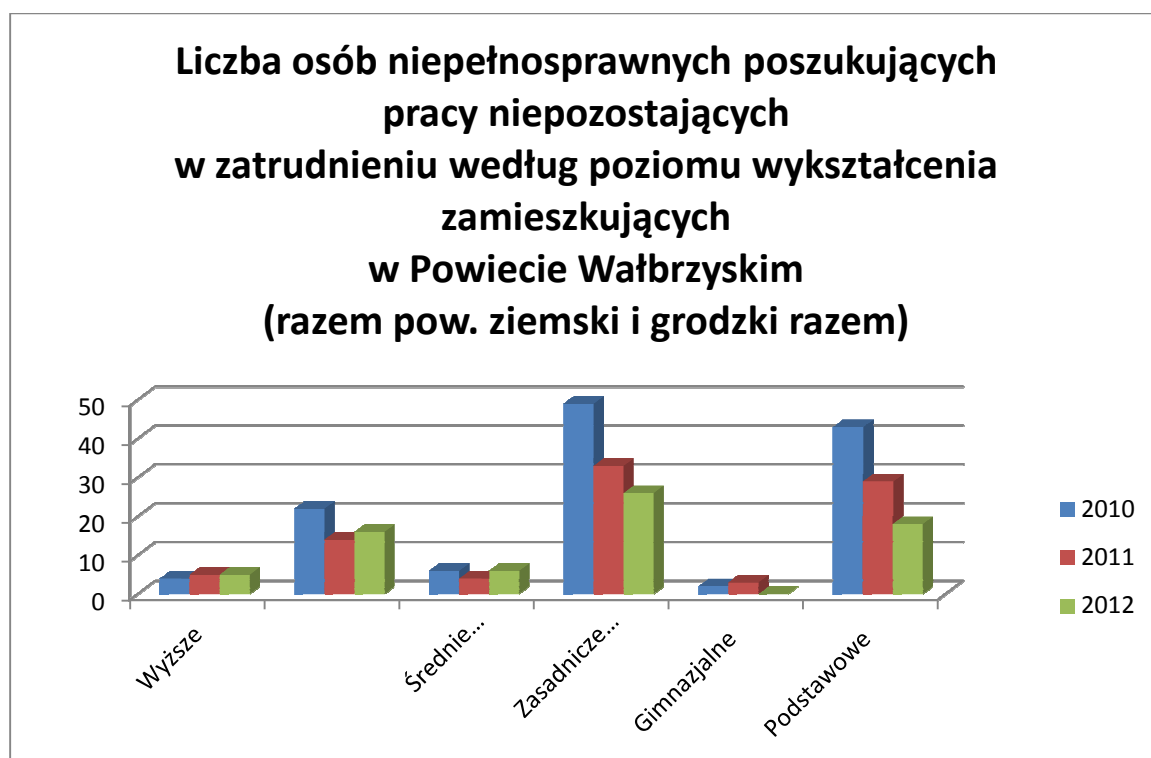
Wykres nr 5. Liczba osób niepełnosprawnych bezrobotnych wg poziomu wykształcenia zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

Z przedstawionych powyżej danych wynika, że najliczniejsze grupy osób bezrobotnych niepełnosprawnych stanowią osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym oraz w mniejszym zakresie z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu według poziomu wykształcenia przedstawiała się następująco:

Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu według poziomu wykształcenia zamieszkujących w Powiecie Wałbrzyskim (razem pow. ziemski i grodzki razem)	2010	2011	2012
Wyższe	4	5	5
Policealne i średnie zawodowe	22	14	16
Średnie ogólnokształcące	6	4	6
Zasadnicze zawodowe	49	33	26
Gimnazjalne	2	3	0
Podstawowe	43	29	18

Tabela nr 7. Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy wg poziomu wykształcenia zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

Wykres nr 6. Liczba osób niepełnosprawnych poszukujących pracy wg poziomu wykształcenia zarejestrowanych w PUP w latach 2010-2012

Podobnie kształtują się dane dotyczące osób poszukujących pracy niepozostających w zatrudnieniu, gdzie również najliczniejsze grupy stanowią osoby z wykształceniem podstawowym i zasadniczym zawodowym oraz z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym.

3. Orzecznictwo osób niepełnosprawnych

Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności:

- stopień znaczny,
- stopień umiarkowany,
- stopień lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę mającą naruszoną sprawność organizmu, niezdolną do podjęcia zatrudnienia lub zdolną do wykonywania zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej, albo w zakładzie aktywizacji zawodowej, wymagającą niezbędnej, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji. Ustawa definiuje niezdolność do samodzielnej egzystencji jako naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób, podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikowanie.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, zdolną do wykonywania zatrudnienia na stanowisku pracy przystosowanym odpowiednio do potrzeb i możliwości wynikających z niepełnosprawności, wymagającą w celu pełnienia ról społecznych częściowej lub okresowej pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu zdolną do wykonywania zatrudnienia, niewymagającą pomocy innej osoby w celu pełnienia ról społecznych.

Dla mieszkańców Powiatu Wałbrzyskiego Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałbrzychu na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz w oparciu o Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2003 r. nr 139, poz. 1328 ze zm.) wydaje odpowiednio orzeczenia o:

- niepełnosprawności osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
- stopniu niepełnosprawności osób, które ukończyły 16 rok życia,

- wskazania do ulg i uprawnień osób posiadających orzeczenia o inwalidztwie lub niezdolności do pracy, o których mowa w art. 5 i 62 ustawy, zwane dalej „orzeczeniami o wskazaniach do ulg i uprawnień”.

Liczbę orzeczeń wydanych przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności dla mieszkańców Powiatu Wałbrzyskiego (razem ziemskiego i grodzkiego) w latach 2010-2012 wraz z przyczynami niepełnosprawności prezentuje poniższa tabela.

Osoby powyżej 16-go roku życia

Przyczyny niepełnosprawności	2010				2011				2012			
	Stopień niepełnosprawności			razem	Stopień niepełnosprawności			razem	Stopień niepełnosprawności			razem
	znaczny	umiarkowany	lekki		znaczny	umiarkowany	lekki		znaczny	umiarkowany	lekki	
Upośledzenie umysłowe	21	23	7	51	30	18	6	54	17	13	3	33
Choroby psychiczne	84	118	27	229	105	113	35	253	92	154	22	268
Zaburzenie głosu, mowy, choroby słuchu	10	25	87	122	8	39	74	121	16	69	82	167
Choroby narządu wzroku	20	63	127	210	27	55	117	199	49	79	90	218
Schorzenia narządu ruchu	273	1104	554	1931	240	1171	544	1955	277	1420	447	2144
Epilepsja	4	30	20	54	14	47	20	81	0	51	10	61
Choroby układu oddechowego i krążenia	376	641	187	1204	464	771	187	1422	369	516	180	1065
Choroby układu pokarmowego	43	61	27	131	53	56	24	133	76	60	27	163
Choroby układu moczowo-płciowego	35	44	6	85	38	31	3	72	133	80	13	226
Choroby neurologiczne	91	56	12	159	152	116	23	291	198	123	24	345
inne	164	172	43	379	201	184	49	434	65	96	55	216
Całościowe zaburzenia rozwojowe	2	1	0	3	2	0	0	2	0	0	0	0
RAZEM	1123	2338	1097	4558	1334	2601	1082	5017	1292	2661	953	4906

Tabela nr 8. Liczba osób powyżej 16 r.ż. oraz przyczyny wydania orzeczenia o niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałbrzychu w latach 2010-2012)

Z przedstawionych danych zauważyć należy wzrost o 10% wydanych orzeczeń dla osób powyżej 16 roku życia przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałbrzychu w 2011 r. w stosunku do 2010 r., co świadczy o zwiększeniu liczby osób niepełnosprawnych na terenie naszego Powiatu. Najczęstszą przyczyną wydania orzeczenia o niepełnosprawności jest dysfunkcja

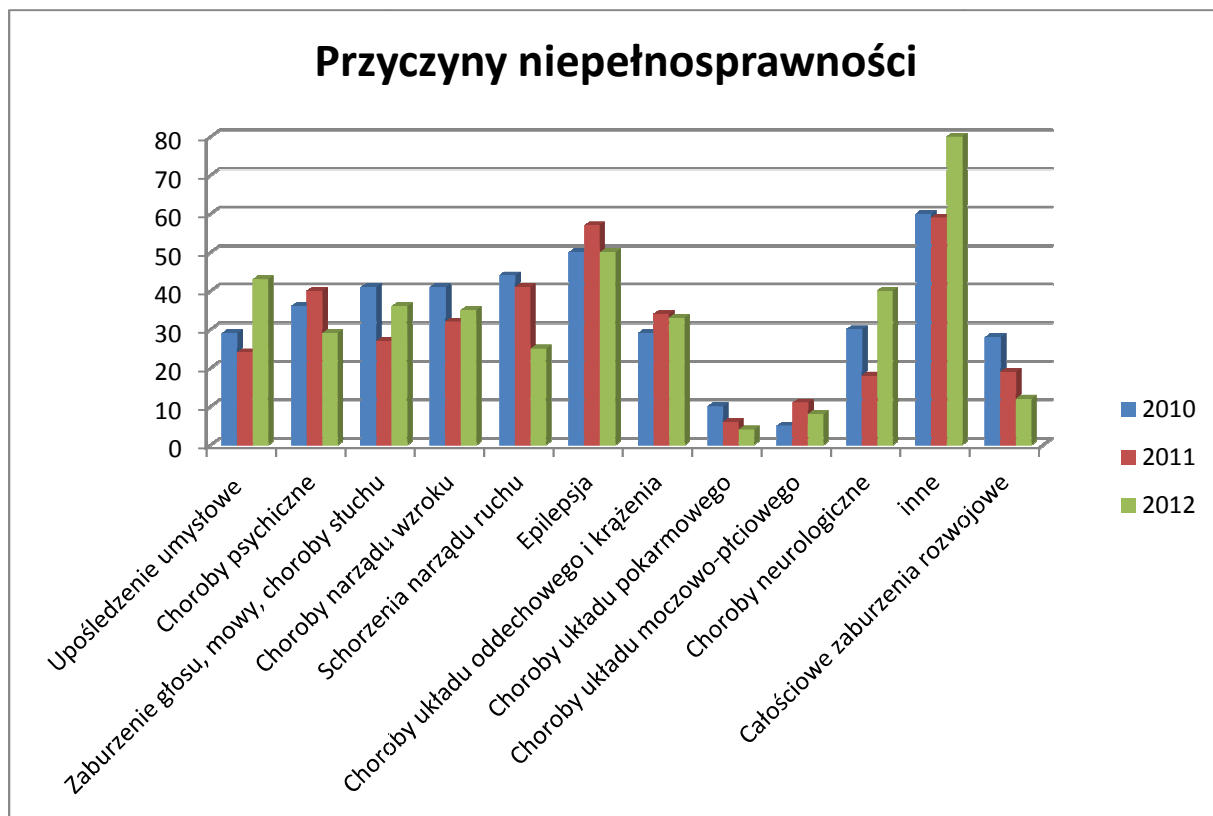
narządu ruchu oraz schorzenia układu krążenia i oddechowego. Zauważalny jest wzrost o 10 % wydanych orzeczeń w 2012 r. wśród osób z dysfunkcją narządu ruchu w stosunku do 2010 i 2011 r. Wśród osób ze schorzeniami układu krążenia nastąpił wzrost wydanych orzeczeń w 2011 r. w stosunku do 2010 r. o 18 %, natomiast w 2012 r. nastąpił znaczny spadek wydanych orzeczeń o 25 % w stosunku do 2011 r.

Poniższa tabela przedstawia przyczyny wydania orzeczenia przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałbrzychu o niepełnosprawności wśród dzieci do 16 r.ż.

Osoby poniżej 16-go roku życia RAZEM dla POWIATU WAŁBRZYSKIEGO (ziemskiego i grodzkiego)

Przyczyny niepełnosprawności	Liczba Orzeczeń 2010	Liczba Orzeczeń 2011	Liczba Orzeczeń 2012
Upośledzenie umysłowe	29	24	43
Choroby psychiczne	36	40	29
Zaburzenie głosu, mowy, choroby słuchu	41	27	36
Choroby narządu wzroku	41	32	35
Schorzenia narządu ruchu	44	41	25
Epilepsja	50	57	50
Choroby układu oddechowego i krążenia	29	34	33
Choroby układu pokarmowego	10	6	4
Choroby układu moczowo-płciowego	5	11	8
Choroby neurologiczne	30	18	40
inne	60	59	80
Całościowe zaburzenia rozwojowe	28	19	12
RAZEM	403	368	395

Tabela nr 9. Liczba dzieci poniżej 16 r.ż. oraz przyczyny wydania orzeczenia o niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałbrzychu w latach 2010-2012)

Wykres nr 7. Przyczyny wydania orzeczenia o niepełnosprawności u dzieci poniżej 16 r.ż. przez Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Wałbrzychu w latach 2010-2012)

Z przedstawionych powyżej danych wynika, iż najczęstszą przyczyną wydania orzeczenia o niepełnosprawności dzieciom poniżej 16 r.ż. jest epilepsja oraz schorzenia inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego.

4. Rehabilitacja zawodowa i społeczna

Art. 7 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych stanowi, że rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych zmierzających od osiągnięcia, przy współudziale tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Zgodnie z zapisami cytowanej ustawy rehabilitacja jest procesem, którego celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym osiągnięcie i utrzymanie optymalnego poziomu funkcjonowania. Do podstawowych zadań rehabilitacji zalicza się:

- 1) z zakresu zatrudnienia i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych:
 - a. finansowanie kosztów szkolenia i przekwalifikowania zawodowego osób niepełnosprawnych,
 - b. zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu,
 - c. udzielanie osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej,
 - d. zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej,
 - e. dofinansowanie do oprocentowania kredytu bankowego,
- 2) z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych:
 - a. dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych,
 - b. dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych,
 - c. dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze,
 - d. dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
 - e. dofinansowanie kosztów działania warsztatów terapii zajęciowej,
 - f. zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej zlecane fundacjom oraz organizacjom pozarządowym.

Wszystkie prezentowane poniżej dane dotyczą poniesionych wydatków Powiatu Wałbrzyskiego razem dla powiatu grodzkiego i ziemskiego.

4.1. Usługi i instrumenty rynku pracy oraz zadania z zakresu aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotne albo poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu

Usługi i instrumenty rynku pracy dotyczą osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wałbrzychu jako bezrobotne albo poszukujące

pracy niepozostające w zatrudnieniu, realizowane są w oparciu o art. 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych i ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy /Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 – tekst jednolity ze zmianami/. Wydatki na instrumenty lub usługi rynku pracy finansowane są w odniesieniu do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako:

- 1) bezrobotne - ze środków Funduszu Pracy (FP) lub Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON);
- 2) poszukujące pracy niepozostające w zatrudnieniu - ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych /PFRON/.

4.2. Poradnictwo zawodowe

Poradnictwo zawodowe to proces, w którym doradca zawodowy pomaga w wyborze lub zmianie zawodu, kierunku kształcenia i szkolenia zawodowego, uwzględniając możliwości psychofizyczne i sytuację życiową klienta, a także potrzeby rynku pracy. Doradcy zawodowi w urzędzie pracy świadczą następujące usługi:

- a. udzielają indywidualnych porad zawodowych na podstawie przeprowadzonych wywiadów zawodowych oraz specjalistycznych badań,
- b. pomagają zbadać przydatność do określonego zawodu przy wykorzystaniu standardowych metod pomiaru,
- c. prowadzą warsztaty z zakresu aktywnego poszukiwania pracy,
- d. udostępniają wzory CV, listów motywacyjnych, kwestionariuszy osobowych,
- e. udzielają informacji o istniejących portalach i stronach internetowych dotyczących ofert pracy,
- f. udzielają informacji o zawodach /udostępnianie przewodników po zawodach/, rynku pracy, możliwości kształcenia,
- g. kierują osobę i realizują wraz z nią Indywidualny Plan Działania /IPD/,
- h. udzielają pracodawcom pomocy w doborze kandydatów do pracy.

Poniżej są przedstawione i omówione najważniejsze zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej.

4.3. Pośrednictwo pracy

Pośrednictwo pracy polega na udzielaniu pomocy osobom niepełnosprawnym zarejestrowanym jako osoby bezrobotne oraz osobom niepełnosprawnym

poszukującym pracy w znalezieniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w znalezieniu odpowiednich pracowników. Realizowane jest nieodpłatnie na zasadach:

- a. **dostępności usług** dla niepełnosprawnych bezrobotnych, poszukujących pracy i pracodawców,
- b. **dobrowolności** oznaczającej wolne od przymusu korzystanie z usług pośrednictwa pracy przez osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy,
- c. **jawności** oznaczającej, że każde wolne miejsce pracy zgłoszone do urzędu pracy jest podawane do wiadomości osobom bezrobotnym i poszukującym pracy,
- d. **równości** oznaczającej obowiązek udzielania wszystkim poszukującym pracy pomocy w znalezieniu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, orientację seksualną, przekonania polityczne i wyznanie religijne lub przynależność związkową.

Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w PUP jako poszukująca pracy niepozostająca w zatrudnieniu może również korzystać na zasadach takich jak bezrobotni z następujących usług lub instrumentów określonych w ustawie o promocji:

1. szkoleń,
2. stażu,
3. prac interwencyjnych,
4. przygotowania zawodowego dorosłych,
5. badań lekarskich lub psychologicznych mających na celu:
 - stwierdzenie zdolności bezrobotnego do wykonywania pracy, uczestnictwa w szkoleniu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych, odbywania stażu, wykonywania prac społecznie użytecznych,
 - określenie szczególnych predyspozycji psychofizycznych wymaganych do wykonywania zawodu,
6. zwrotu kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania i powrotu do miejsca zatrudnienia, zakwaterowania przejazdu na badania lekarskie lub psychologiczne i powrotu do miejsca zamieszkania, o których mowa w art. 45 ust. 1, 2 i 4 ustawy o promocji,
7. studiów podyplomowych.

4.4. Szkolenia osób niepełnosprawnych

Szkolenia osób niepełnosprawnych odbywają się w formach pozaszkolnych w celu nauki zawodu, przekwalifikowania lub podwyższenia kwalifikacji. Urząd Pracy inicjuje i organizuje szkolenia dla bezrobotnych osób niepełnosprawnych lub innych osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu, a zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy, w celu zwiększenia ich szans na uzyskanie zatrudnienia, podwyższenia dotychczasowych kwalifikacji zawodowych lub zwiększenia aktywności zawodowej, a w szczególności w razie:

- a. braku kwalifikacji zawodowych,
- b. konieczności zmiany kwalifikacji w związku z brakiem propozycji odpowiedniego zatrudnienia,
- c. utraty zdolności do pracy w dotychczas wykonywanym zawodzie. Urząd pracy kieruje osobę niepełnosprawną na szkolenie:
 - z własnej inicjatywy lub na podstawie orzeczenia właściwego organu,
 - wskazane przez tę osobę, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że szkolenie to zapewni uzyskanie pracy.

4.5. Staże

Staż oznacza nabywanie przez osobę niepełnosprawną umiejętności praktycznych, niezbędnych do podjęcia pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej przez Starostę za pośrednictwem Urzędu Pracy z Pracodawcą według programu dołączonego do złożonego wniosku, określającego nazwę stanowiska, zakres zadań, rodzaj uzyskiwanych kwalifikacji i sposób ich potwierdzenia oraz wskazującego opiekuna osoby objętej programem stażu:

Osoba niepełnosprawna będąca w szczególnej sytuacji na rynku pracy może zostać skierowana na staż na okres nie krótszy niż 3 miesiące i nie dłuższy niż 6 miesięcy; Osoba niepełnosprawna do 25 roku życia oraz osoba, która w okresie 12 miesięcy od ukończenia szkoły wyższej nie ukończyła 27 roku życia może być skierowana na staż trwający od 3 do 12 miesięcy. Osoba niepełnosprawna w okresie odbywania stażu otrzymuje stypendium w wysokości 890,60 zł. Osobie niepełnosprawnej odbywającej staż pracodawca zobowiązany jest do udzielania dni wolnych w wymiarze 2 dni za każde 30 dni kalendarzowe odbywania stażu. Za dni wolne przysługuje stypendium. Za ostatni miesiąc odbywania stażu pracodawca jest obowiązany udzielić dni wolnych przed upływem terminu zakończenia stażu. Pracodawca po zakończeniu

stażu wydaje opinię zawierającą informacje o realizowanych zadaniach oraz umiejętnościach praktycznych pozyskanych w trakcie stażu.

4.6. Prace interwencyjne

Zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Zatrudnienie osoby niepełnosprawnej następuje w wyniku umowy zawartej pomiędzy Starostą a Pracodawcą. Starosta może dokonywać przez okres **do 12 miesięcy** zwrotu poniesionych przez Pracodawcę z tytułu zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanej osoby niepełnosprawnej kosztów wypłaconego jej wynagrodzenia, nagród oraz opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty zasiłku obowiązującej w ostatnim dniu każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia. Starosta może także dokonywać przez okres **do 18 miesięcy** zwrotu poniesionych przez Pracodawcę z tytułu zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy skierowanej osoby niepełnosprawnej kosztów wypłaconego jej wynagrodzenia, nagród oraz opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak minimalnego wynagrodzenia za pracę i składek na ubezpieczenia społeczne od tego wynagrodzenia, jeżeli zwrot obejmuje koszty poniesione za co drugi miesiąc.

4.7. Badania lekarskie lub psychologiczne

Przeprowadzanie badań lekarskich i psychologicznych umożliwia określenie sprawności fizycznej, psychicznej i umysłowej do wykonywania zawodu przez osobę niepełnosprawną oraz ocenę możliwości zwiększenia tej sprawności. Badania lekarskie lub psychologiczne mają na celu również stwierdzenie zdolności osoby niepełnosprawnej do ewentualnego uczestnictwa w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych.

4.8. Środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej

Ta forma aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych realizowana jest na podstawie:

- a. art. 12 a ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych /Dz. U. z 2010 r.

Nr 214, poz. 1407 – tekst jednolity ze zmianami/. Osoba niepełnosprawna zarejestrowana w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wałbrzychu może otrzymać ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych /PFRON/ jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej w wysokości określonej w umowie zawartej ze Starostą, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, jeżeli nie otrzymała środków publicznych na ten cel. Przeciętne wynagrodzenie jest przyjmowane na dzień złożenia wniosku i oznacza przeciętne wynagrodzenie w poprzednim kwartale, od pierwszego dnia następnego miesiąca po ogłoszeniu przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Monitorze Polskim na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 39, poz. 359 ze zmianami).

- b. art. 46 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy /Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415 – tekst jednolity ze zmianami/. Starosta z środków Funduszu Pracy /FP/ może przyznać bezrobotnej osobie niepełnosprawnej zarejestrowanej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wałbrzychu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku gdy działalność jest podejmowana na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych, wysokość przyznanych bezrobotnemu środków nie może przekraczać 4-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz 3-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu.

4.9. Formy pomocy dla pracodawców wspomagające proces rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych

4.9.1 Dofinansowanie do wysokości 50 % oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności

Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o **rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych** osoba niepełnosprawna prowadząca działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne może otrzymać, ze środków PFRON, **dofinansowanie do wysokości 50 % oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie działalności, jeżeli:**

- a. nie korzystała z pożyczki z Funduszu PFRON na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo rolniczej oraz z Funduszu Pracy na rozpoczęcie działalności gospodarczej albo
- b. pożyczka została spłacona lub w całości umorzona.

Dofinansowanie następuje na podstawie umowy zawartej przez Starostę z osobą niepełnosprawną prowadzącą działalność gospodarczą albo własne lub dzierżawione gospodarstwo rolne.

4.9.2 Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej

Zgodnie z art. 26 e ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osobę niepełnosprawną zarejestrowaną w Powiatowym Urzędzie Pracy jako bezrobotna albo poszukująca pracy niepozostającą w zatrudnieniu, może otrzymać, na wniosek, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy. Wysokość refundacji określa umowa zawarta pomiędzy Pracodawcą a Starostą. Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy nie może jednak przekroczyć 15-krotności przeciętnego wynagrodzenia.

4.9.3 Zwrot kosztów szkolenia pracowników niepełnosprawnych organizowanych przez pracodawcę

Zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych szkolenie osób

niepełnosprawnych może być organizowane przez Pracodawcę. Na wniosek Pracodawcy poniesione przez niego koszty szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych mogą być zrefundowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych do wysokości 80 % tych kosztów, nie więcej jednak niż do wysokości dwukrotnego przeciętnego wynagrodzenia na jedną osobę. Zwrotu kosztów dokonuje Starosta na warunkach i w wysokości określonych w umowie zawartej z Pracodawcą.

4.9.4 Zwrot dodatkowych kosztów związanych z zatrudnianiem pracowników niepełnosprawnych

Pracodawca, który przez okres co najmniej 36 miesięcy zatrudni osoby niepełnosprawne może otrzymać, na wniosek, ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zwrot kosztów:

- a. adaptacji pomieszczeń zakładu pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności poniesionych w związku z przystosowaniem tworzonych lub istniejących stanowisk pracy dla tych osób, stosownie do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności;
- b. adaptacji lub nabycia urządzeń ułatwiających osobie niepełnosprawnej wykonywanie pracy lub funkcjonowanie w zakładzie pracy,
- c. zakupu i autoryzacji oprogramowania na użytek pracowników niepełnosprawnych oraz urządzeń technologii wspomagających lub przystosowanych do potrzeb wynikających z ich niepełnosprawności,
- d. rozpoznania przez służby medycyny pracy potrzeb, o których mowa w pkt a - c.

Zwrot kosztów dotyczy osób niepełnosprawnych

- a. bezrobotnych lub poszukujących pracy i niepozostających w zatrudnieniu, skierowanych do pracy przez powiatowy urząd pracy,
- b. pozostających w zatrudnieniu u pracodawcy występującego o zwrot kosztów, jeżeli niepełnosprawność tych osób powstała w okresie zatrudnienia u tego pracodawcy, z wyjątkiem przypadków, gdy przyczyną powstania niepełnosprawności było zawinione przez pracodawcę lub przez pracownika naruszenie przepisów, w tym przepisów prawa pracy.

Zwrot kosztów **nie może** przekroczyć **dwudziestokrotnego przeciętnego wynagrodzenia** za każde przystosowane stanowisko pracy osoby niepełnosprawnej.

Zwrotu kosztów dokonuje Starosta na warunkach i w wysokości określonych umową zawartą z Pracodawcą.

4.9.5 Zatrudnienie pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy

Pracodawca, który zatrudnia pracownika niepełnosprawnego, może otrzymać ze środków Funduszu PFRON zwrot miesięcznych kosztów zatrudnienia pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy w zakresie czynności ułatwiających komunikowanie się z otoczeniem, a także czynności niemożliwych lub trudnych do samodzielnego wykonania przez pracownika niepełnosprawnego na stanowisku pracy.

Wysokość zwrotu stanowi iloczyn kwoty najniższego wynagrodzenia i ilorazu liczby godzin w miesiącu przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu i miesięcznej liczby godzin pracy pracownika niepełnosprawnego w miesiącu. Liczba godzin przeznaczonych wyłącznie na pomoc pracownikowi niepełnosprawnemu nie może przekraczać liczby godzin odpowiadającej 20 % liczby godzin pracy pracownika w miesiącu.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wałbrzychu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2010 – 2012, były finansowane następujące zadania: zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy, udzielanie osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej oraz zwrot wydatków na instrumenty i usługi rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy i nie pozostających w zatrudnieniu.

Poniższa tabela przedstawia ilość osób oraz kwoty przeznaczone na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych w Powiecie Wałbrzyskim (razem ziemskim i grodzkim) w okresie 3 ostatnich lat.

Lp	Rodzaje zadań	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012	
		Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł.	Liczba osób	Kwota w zł.
1.	Zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy	1	47 000	3	128 000	4	183 200
2.	Udzielanie osobom niepełnosprawnym środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	12	564 000	16	486 000	11	538 011
3.	Zwrot wydatków na instrumenty rynku pracy dla osób niepełnosprawnych.	23	59 234	8	23 002	7	21 392

Tabela nr 10. Rodzaje zadań realizowanych przez PUP finansowane ze środków PFRON w latach 2010-2012

4.10 Rehabilitacja społeczna

Rehabilitacja społeczna to jeden z istotniejszych aspektów działań kierowanych do osób niepełnosprawnych. Wynika to z przeświadczenia o potrzebie takiej aktywizacji osób niepełnosprawnych, której efektem będzie zapobieganie wykluczeniu społecznemu, jak również pełniejsze uczestniczenie w życiu społecznym. Rehabilitacja społeczna to zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych, zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej. Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwa w życiu społecznym. Realizowana jest przede wszystkim przez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osoby niepełnosprawnej,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier, w szczególności architektonicznych, urbanistycznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i dostępie do informacji,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

4.10.1 Turnusy rehabilitacyjne to aktywna forma rehabilitacji połączona z elementami wypoczynku, mająca na celu poprawę sprawności, wyrobienie zaradności, pobudzenie i rozwijanie zainteresowań osób niepełnosprawnych.

Wydatki poniesione ze środków PFRON na realizację zadania na przestrzeni ostatnich 3 lat w Powiecie Wałbrzyskim (ziemskim i grodzkim) przedstawia poniższa tabela:

Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych i ich opiekunów	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012	
	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł
	492	379 063	459	371 851	1 104	949 992
w tym dzieci	123	90 638	121	94 120	221	178

Tabela nr 11. Liczba osób korzystających z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym wraz w wydatkowanymi kwotami ze środków PFRON w latach 2010-2012

Zwiększenie liczby osób, które otrzymały dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym w 2012 r. w stosunku do lat poprzednich wynika ze znacznie większych środków PFRON, które otrzymał Powiat Wałbrzyski na realizację zadań.

4.10.2 Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się

Poszczególne definicje barier, przedstawiają się następująco:

Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej to wszelkie prace adaptacyjne, budowlano-instalacyjne zgodne z prawem budowlanym zmierzające do prawidłowego ukształtowania pomieszczeń mieszkalnych w tym pomieszczeń sanitarnych wraz z ich wyposażeniem i dojściem do mieszkania.

Barier w komunikowaniu się są to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobom niepełnosprawnym z określonym rodzajem niepełnosprawności, samodzielne życie w społeczeństwie. Dotyczy to w szczególności osób z dysfunkcją narządu wzroku, mowy i słuchu.

Barier techniczne oznaczają bariery utrudniające lub uniemożliwiające osobie niepełnosprawnej usprawnienie. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze jej działanie w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie.

Liczba osób, która otrzymała dofinansowanie w ramach zadania z zakresu dofinansowania likwidacji barier architektonicznych w komunikowaniu się i technicznych oraz roczne kwoty wydatkowane na ten cel zostało przedstawione w poniższej tabeli:

Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i komunikowaniu się	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012	
	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł
	104	499 474	66	470 420	82	850 978

Tabela nr 12. Liczba osób korzystających z dofinansowania do likwidacji barier wraz w wydatkowanymi kwotami ze środków PFRON w latach 2010-2012

Również w przypadku tego zadania otrzymanie większej ilości środków PFRON w 2012 r. przyczyniło się zwiększenia udzielonych dofinansowań likwidacji barier.

W 2012rok zostało zlikwidowanych 82 bariery, w tym:

- Bariery architektoniczne u 54 osób na kwotę 735 823 zł,
- Bariery w komunikowaniu zniesiono 21 osób na kwotę 56 562 zł,
- Bariery techniczne u 7 osób – 58.593 zł.

4.10.3 Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, ortopedycznego i środków pomocniczych w ostatnich latach stało się jednym z kluczowych zadań Powiatu, związanych ze wsparciem codziennego funkcjonowania osób niepełnosprawnych oraz procesem ich usprawniania w warunkach domowych.

W poniższej tabeli przedstawiono ilość osób niepełnosprawnych korzystających z tego zadania oraz kwoty wydatkowane na jego realizację.

Dofinansowanie zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego.	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012	
	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł	Liczba osób	Kwota w zł
	1 067	925 162	1 138	921.026	1 405	1 308 789

Tabela nr 13. Liczba osób korzystających z dofinansowania do zakupu przedmiotów ortopedycznych, środków pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego wraz w wydatkowanymi kwotami ze środków PFRON w latach 2010-2012

4.10.4 Sport, kultura, turystyka i rekreacja osób niepełnosprawnych

Jedną z form działalności umożliwiających rehabilitację społeczną osób niepełnosprawnych jest ich **aktywność sportowa, kulturalna, turystyczna i rekreacyjna**. Stanowi ona świadectwo efektów rehabilitacji medycznej i równocześnie kontynuację tego procesu. Uprawianie turystyki przez osoby niepełnosprawne należy rozpatrywać jako formę rehabilitacji, pobudzania i rozwijania zainteresowań oraz aktywizacji.

Poniższa tabela przedstawia wysokość środków wydatkowanych oraz liczbę organizacji którym udzielono dofinansowania w latach 2010-2012 na realizację zadań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych.

Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki	Rok 2010		Rok 2011		Rok 2012	
	Liczba organizacji	Kwota w zł	Liczba organizacji	Kwota w zł	Liczba organizacji	Kwota w zł
	15	88 628	13	53 250	15	100 000

Tabela nr 14. Liczba organizacji korzystających z dofinansowania do sportu, kultury, turystyki i rekreacji wraz w wydatkowanymi kwotami ze środków PFRON w latach 2010-2012

4.10.5 Warsztaty Terapii Zajęciowej

Warsztat Terapii Zajęciowej realizuje zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie samodzielnego i aktywnego życia. Stwarza on osobom niepełnosprawnym z upośledzeniem uniemożliwiającym aktualnie podjęcie pracy, możliwość udziału w rehabilitacji społecznej i zawodowej przez terapię zajęciową. W Powiecie Wałbrzyskim w latach 2010-2012 funkcjonowały 3 Warsztaty Terapii Zajęciowej:

Warsztaty Terapii Zajęciowej	ul. Nałkowskiej 4a 58-300 Wałbrzych
Warsztaty Terapii Zajęciowej	ul. Ogrodowa 5a 58-300 Wałbrzych
Warsztat Terapii Zajęciowej	ul. Bohaterów Pracy 1 58-303 Wałbrzych

jednakże w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2013 r. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 lipca 2012 r. w z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie przywrócenia miastu Wałbrzych statusu miasta na prawach powiatu oraz ustalenia

granic Powiatu Wałbrzyskiego (Dz.U z 2012 r. poz. 853) i wyłączeniem miasta Wałbrzych z terenu naszego Powiatu, Warsztaty Terapii Zajęciowej znajdują się już na terenie miasta na prawach powiatu Wałbrzych.

4.10.6 Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy

Dla mieszkańców Powiatu Wałbrzyskiego prowadzony jest **Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy** mieszczący się przy ul. Ogrodowej 2A w Wałbrzychu. Dom przeznaczony jest dla 30 osób dotkniętych niepełnosprawnością intelektualną, niewymagających leczenia szpitalnego bądź opieki stacjonarnej. Zgodnie z regulaminem placówki uczestnicy Domu otrzymują wsparcie psychologiczne oraz szereg działań rehabilitacyjnych, które mają na celu poprawę jakości życia i funkcjonowania w społeczeństwie.

Zakres usług świadczonych przez Dom obejmuje działania służące podtrzymywaniu i rozwijaniu umiejętności osób uczestniczących w zajęciach, przygotowujących ich do samodzielnego życia we własnym środowisku. W ramach usług prowadzone są treningi umiejętności: samoobsługowych i interpersonalnych, spędzania wolnego czasu oraz terapia zajęciowa, rehabilitacja ruchowa, poradnictwo, integracja ze społecznością lokalną.

W Powiatowym Środowiskowym Domu Samopomocy uczestnicy pracują w grupach terapeutycznych, w których wykonują prace rękodzielnicze, plastyczne, bukiciarskie, techniczne oraz w pracowni zaradności życiowej.

Postępowanie wspierająco-aktywizujące odbywa się według indywidualnych planów dostosowanych do potrzeb i możliwości psychofizycznych uczestników i obejmuje:

- trening umiejętności samoobsługowych (samodzielne jedzenie, mycie, ubieranie się),
- trening spędzania czasu wolnego (rozwijanie zainteresowań sportem, lekturą, turystyką, czynny udział w imprezach kulturalnych oraz ośrodkowych klubach zainteresowań),
- trening zaradności życiowej w życiu codziennym (przygotowywanie mniej i bardziej skomplikowanych posiłków, pranie, sprzątanie, robienie zakupów, planowanie wydatków, korzystanie z placówek użyteczności społecznej),
- rehabilitacja fizyczna – ćwiczenia korekcyjne, ogólnousprawniające, fizjoterapia indywidualna,

- terapia zajęciowa – zajęcia plastyczne, rękodzielnicze, bukiciarskie, ogrodnicze, kulinarne),
- zajęcia artystyczne,
- gry i zabawy mające na celu integrację grupy.

5. Analiza SWOT

Oceny sytuacji osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Wałbrzyskiego dokonano metodą jaką jest analiza SWOT. Opracowanie SWOT jest istotą w procesie planowania strategicznego i stanowi punkt wyjściowy dla realizacji poszczególnych celów założonych w programie.

Jest to efektywna metoda identyfikacji słabych i silnych stron w działaniach, jakie podejmuje się na rzecz osób niepełnosprawnych powiatu wałbrzyskiego i zawiera cztery grupy czynników :

- **mocne strony** – uwarunkowania wewnętrzne, które należy wykorzystać sprzyjać będą rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych.
- **słabe strony** – uwarunkowania wewnętrzne, które niewyeliminowane będą utrudniać rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych.
- **szanse** – uwarunkowania zewnętrzne, które nie zależą bezpośrednio od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą być traktowane jako szanse i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające dla osób niepełnosprawnych.
- **zagrożenia** – warunkowania zewnętrzne, które nie zależą bezpośrednio od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą stanowić zagrożenie dla osób niepełnosprawnych.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
1. Dobra realizacja zadań powiatu z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON. 2. Funkcjonowanie Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy. 3. pozyskiwanie środków finansowych z Unii Europejskiej 4. Funkcjonowanie organizacji pozarządowe działające na rzecz osób z niepełnosprawnością. 5. Aktywność instytucji w działaniach na	1. Występowanie barier architektonicznych i urbanistycznych w budynkach użyteczności publicznej 2. Brak systemowych rozwiązań usuwania barier urbanistycznych, architektonicznych, społecznych. 3. Brak systemowych rozwiązań dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych WTZ - ZAZ – ZPCH, otwarty rynek pracy. 4. Ograniczone środki na statutową działalność organizacji pozarządowych i obsługę administracyjną.

rzecz osób niepełnosprawnych. 6. Doświadczenie organizacji pozarządowych i instytucji w planowaniu czasu wolnego, imprez kulturalnych, integracyjnych, sportowych dla osób niepełnosprawnych. 7. Wysoko wykwalifikowana kadra pomocy społecznej i urzędów działających na rzecz osób niepełnosprawnych. 8. Funkcjonujący zakład pracy posiadający status zakładu pracy chronionej. 9. Funkcjonujący Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności. 10. Współpraca instytucji samorządowych z pozarządowymi w zakresie wsparcia inicjatyw na rzecz osób niepełnosprawnych.	5. Dyskryminowanie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. 6. Marginalizacja problemów osób niepełnosprawnych intelektualnie i z zaburzeniami psychicznymi. 7. Niewystarczające środki finansowe w obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych. 8. Ograniczona dostępność do wczesnej interwencji gwarantującej kompleksową diagnozę dziecka niepełnosprawnego i zagrożonego niepełnosprawnością. 9. Osoby niepełnosprawne nie są odpowiednio motywowane do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych i aktywnego poszukiwania pracy. 10. Niskie wykształcenie osób niepełnosprawnych. 11. długotrwałe uzależnienie od pomocy społecznej 12. ubóstwo wśród społeczności osób niepełnosprawnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
1. Możliwość finansowania zadań ze środków Unii Europejskiej współpraca samorządów z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych 2. Podniesienie świadomości społecznej w zakresie uznania prawa osób niepełnosprawnych do pełnej integracji ze społeczeństwem oraz możliwości egzekwowania przysługujących praw. 3. Rozwój form środowiskowego wsparcia osób niepełnosprawnych. 4. Wzrastająca społeczna akceptacja osób niepełnosprawnych w środowisku lokalnym. 5. Współpraca sektora publicznego z sektorem pozarządowym w dziedzinie pomocy osobom niepełnosprawnym. 6. Likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych oraz w budynkach użyteczności publicznej. 7. Obowiązek poznania języka migowego jako języka urzędowego (wg nowego rozporządzenia)	1. Niestabilność przepisów prawa 2. Słabe zrozumienie specyfiki potrzeb osób niepełnosprawnych w aspekcie edukacji, rehabilitacji społecznej i zawodowej. 3. Wzrost liczby osób niepełnosprawnych. 4. Starzenie się społeczeństwa. 5. Pauperyzacja społeczeństwa, w tym osób niepełnosprawnych. 6. Roszczeniowe nastawienie niepełnosprawnych świadczeniobiorców pomocy społecznej. 7. Niekorzystne dla osób niepełnosprawnych zmiany na rynku pracy. 8. Niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych utrudniający podjęcie zatrudnienia. 9. Zmniejszająca się liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych. 10. Wypalenie zawodowe osób udzielających wsparcia

III. Cele Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych

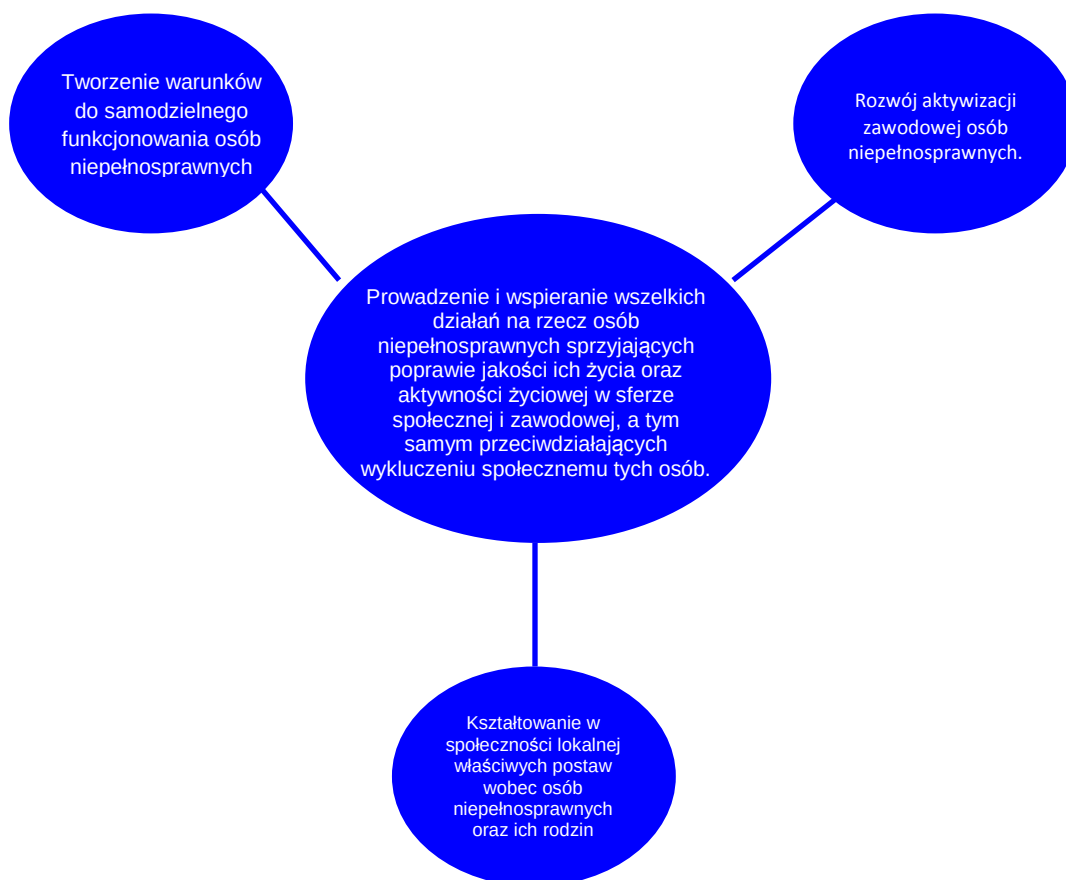
1. Cel główny Programu:

Prowadzenie i wspieranie wszelkich działań na rzecz osób niepełnosprawnych sprzyjających poprawie jakości ich życia oraz aktywności życiowej w sferze społecznej i zawodowej, a tym samym przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu tych osób.

2. Cele szczegółowe Programu:

1. Tworzenie warunków do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych.
2. Rozwój aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
3. Kształtowanie w społeczności lokalnej właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin.

ZWIĄZEK CELU GŁÓWNEGO Z CELAMI SZCZEGÓŁOWYMI

3. Zadania

Cel główny Programu: Prowadzenie i wspieranie wszelkich działań na rzecz osób niepełnosprawnych sprzyjających poprawie jakości ich życia oraz aktywności życiowej w sferze społecznej i zawodowej, a tym samym przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu tych osób					
1 cel szczegółowy Tworzenie warunków do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych					
I.p.	Nazwa zadania	Jednostki odpowiedzialne za realizację zadania	Termin realizacji	wskaźnik	Źródła finansowania
1	Systematyczna likwidacja barier architektonicznych i technicznych w obiektach użyteczności publicznej	Gminy Powiatu Wałbrzyskiego	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość przystosowanych obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych	Budżet Gmin, PFRON, środki Unii Europejskiej, inne
2	Systematyczna likwidacja barier transportowych	Powiat Wałbrzyski, Organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu, Gminy Powiatu	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość zakupionych pojazdów przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet Powiatu Wałbrzyskiego i Gmin Powiatu, środki organizacji pozarządowych inne
3	Likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych	Powiat Wałbrzyski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość zlikwidowanych barier	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
4	Likwidacja barier technicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych	Powiat Wałbrzyski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość zlikwidowanych barier	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
5	Likwidacja barier w komunikowaniu się	Powiat Wałbrzyski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość zlikwidowanych barier	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
6	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.	Powiat Wałbrzyski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość udzielonych dofinansowań	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
7	Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych oraz ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych	Powiat Wałbrzyski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość udzielonych dofinansowań	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
8.	Wspieranie inicjatyw rozwoju bazy i kadry rehabilitacyjnej oraz ośrodków wsparcia i prowadzenia warsztatów	Powiat Wałbrzyski, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych Osoby niepełnosprawne i ich rodziny, Ośrodki Pomocy Społecznej.	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość podjętych działań	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
2 cel szczegółowy Rozwój aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych					
1.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych poprzez organizowanie i dofinansowanie szkoleń zawodowych zgodnie	Powiat Wałbrzyski, Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość przeszkolonych osób	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne

	z zainteresowaniami i możliwościami psychofizycznymi osób niepełnosprawnych				
2.	Przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej	Powiat Wałbrzyski, Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość udzielonych dofinansowań	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
3.	Przystosowanie nowych lub istniejących stanowisk pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych	Powiat Wałbrzyski, Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość przystosowanych stanowisk	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
4.	Prowadzenie pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych.	Powiat Wałbrzyski, Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość udzielonych porad i ilość osób które w wyniku podjętych działań podjęły zatrudnienie	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
5.	Współdziałanie z instytucjami administracji rządowej oraz organizacjami pozarządowymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji zawodowej	Powiat Wałbrzyski, Gminy Powiatu, Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu, Organizacje pozarządowe,	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość podjętych działań	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne

3 cel szczegółowy

Kształtowanie w społeczności lokalnej właściwych postaw wobec osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin

1.	Dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych	Powiat Wałbrzyski, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu Organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu, Gminy Powiatu	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość przyznanych dofinansowań	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
2.	Inspirowanie lokalnych mediów do uczestniczenia i przedstawiania sprawozdań z przebiegu imprez, prezentowania osiągnięć osób niepełnosprawnych, prowadzenia systematycznej edukacji z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.	Powiat Wałbrzyski, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych Organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu, Gminy Powiatu, Osoby niepełnosprawne i ich rodziny. Ośrodki Pomocy Społecznej	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość podjętych działań	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
3.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, samorządami gminnymi w zakresie działań o charakterze informacyjnym i profilaktycznym	Powiat Wałbrzyski, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych Organizacje pozarządowe działające na terenie Powiatu, Gminy Powiatu, Osoby niepełnosprawne i ich rodziny. Ośrodki Pomocy Społecznej	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość podjętych działań	PFRON, środki Unii Europejskiej, budżet państwa, inne
4.	Prowadzenie szkoleń w szkołach i innych instytucjach nt dzieci i osób niepełnosprawnych	Gminy Powiatu Wałbrzyskiego, Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych	Zadanie o charakterze ciągłym	Ilość spotkań	W ramach budżetu Gmin

4. Oczekiwane rezultaty

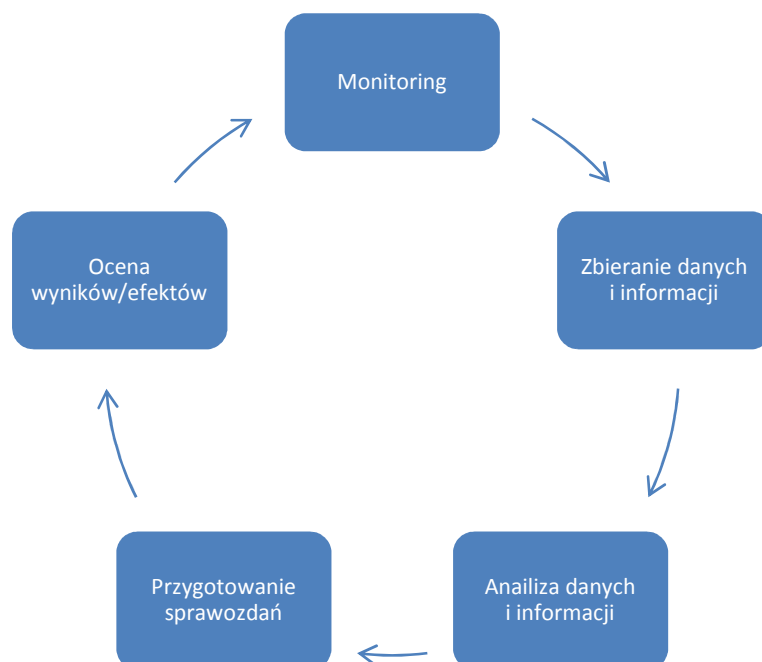
Podejmowanie wyżej wymienionych działań ma służyć realizacji celów szczegółowych, a tym samym przyczynić się do realizacji celu głównego. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu w partnerstwie z innymi jednostkami, instytucjami, organizacjami pragnie osiągnąć jak najlepsze rezultaty. Należą do nich w szczególności:

- zapobieganie marginalizacji osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie sprawności funkcjonalnej i aktywności życiowej osób niepełnosprawnych,
- zwiększenie dostępu do obiektów użyteczności publicznej,
- zwiększenie znajomości problemów osób niepełnosprawnych wśród społeczności lokalnej,
- zwiększenie sprawności funkcjonalnej i aktywności życiowej osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia społecznego,
- zwiększenie znajomości problemów osób niepełnosprawnych wśród społeczności lokalnej, sąsiadów i władz samorządowych,
- podniesienie świadomości o prawie osób niepełnosprawnych do ochrony przed dyskryminacją,
- pobudzenie współpracy między organizacjami pozarządowymi, służbami społecznymi, sektorem prywatnym, samorządami lokalnymi, osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami,
- podniesienie akceptacji społecznej dla osób niepełnosprawnych,
- stałe podnoszenie wiedzy i kwalifikacji pracowników pierwszego kontaktu oraz doskonalenie metod ich pracy,
- wprowadzenie skutecznych form przekazu informacji o prawach i uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom,
- wzrost poziomu i efektywności świadczonych usług z zakresu wszechstronnej rehabilitacji,
- wzrost liczby osób niepełnosprawnych prowadzących samodzielne życie społeczne i zawodowe,
- zwiększenie liczby dorosłych osób niepełnosprawnych posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub podnoszących kwalifikacje.

IV. Monitorowanie

Realizacja Powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2013-2020 z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych monitorowana będzie poprzez roczne sprawozdania opracowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu. Natomiast realizacja programu z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych oraz poszczególnych elementów programu ujmowana będzie w sprawozdaniu rocznym opracowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu we współpracy z realizatorami programu.

Uproszczony schemat monitoringu wygląda następująco:

V.Podsumowanie

Powiatowy Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2013-2020 jest dokumentem zawierającym działania zmierzające do osiągnięcia poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Wałbrzyskiego. Ich szeroko profilowy charakter umożliwia pobudzanie aktywności osób niepełnosprawnych, odkrywanie ich potencjału i możliwości, chroniąc tym samym przed wycofaniem z życia społecznego, zawodowego. Osiągnięcie pozytywnych rezultatów wymaga

jednak zintegrowanych działań samorządów, instytucji organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, wykorzystania zasobów materialnych i personalnych, co umożliwi wdrożenie opracowanego programu, a tym samym stopniowe eliminowanie problemów osób niepełnosprawnych z trenu Powiatu Wałbrzyskiego. Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2013-2020 jest dokumentem otwartym, zatem z uwagi na zmieniającą się rzeczywistość społeczną koniecznym staje się reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania, a w konsekwencji wprowadzanie zmian i nowych rozwiązań.